

Psykologien i psykiatrien

Psykiatrien generelt og skizofreni i særdeleshed tages under kompetent behandling. Birgitte Brun har læst den og anmelder.

”Psykologien i psykiatrien” giver indblik i udviklingslinjer i psykiatrien. Bogen omfatter udviklingspsykopatologi og psykiatriens historie, hvor forfatteren ser på fire idéhistoriske traditioner tilbage til Hippokrates og fokuserer på forskellige opfattelser af galskab gennem tiderne.

I kapitel 4 gennemgås hjernen, psyken og omverdenen i samspil. Vi får den berømte sygehistorie om Phineas P. Gage, der under klippesprængning fik en jernstang gennem sit kranium og herigennem ændret sin personlighed radikalt. Man savner omtale af ”Det hvide snit. Psykokirurgi og dansk psykiatri 1922-1983” med en henvisning til Jesper Vaczy Kragh (2010). Det er et mørkt kapitel i dansk psykiatri.

Hovedvægten er lagt på de sindslidelser, der i dag diagnosticeres som skizofreni. Kistrup gennemgår sygdomsmodeller, herunder den såkaldte sårbarheds-stress model, som er udviklet af to amerikanske psykologer Joseph Zubin og Bonnie Spring.

Der er tale om en veloplagt og pædagogisk fremstilling af en række svære emner. Den tilgrundliggende litteratur er omfattende og anvendt med præcision.

Bogen integrerer en række fagudtryk, som forfatteren har valgt at forklare direkte i teksten, hvilket letter tilegnelsen af stof. De valgte tabeller og figurer fungerer fint i sammenhængen. Måske havde det tillige været en god idé med en egentlig ordforklaringsliste.

Bogen bygger på et speciale, hvor patienter med diagnosen skizofreni er blevet interviewet. Herigennem får man indblik i en optimistisk grundholdning til patienterne. Morten Kistrup skriver om recovery-begrebet og om Arnhild Lauveng, der blev klinisk psykolog og forfatter efter igennem en årrække at have været psykiatrisk patient med diagnosen skizofreni.

Man kunne have ønsket en lidt mere kritisk diskussion af skizofrenibegrebet. Hvad har Arnhild Lauveng til fælles med den kronisk sindslidende og svært invaliderede patient? Forekommer betegnelsen skizofreni anvendelig i forhold til to

mennesker, der på baggrund af en psykose har helt forskellige prognoser? Hvordan skal man som psykolog forholde sig til ICD-10 diagnosticeringssystemet?

Psykologerne er en støtte

I behandlingsarbejdet har forfatteren fokus på betydningen af at inddrage familien, der betragtes som en væsentlig ressource og samarbejdspartner. Mange pårørende til skizofrene patienter er gennem tiderne blevet fuldstændig svigtet. I dag er flere psykologer gennem deres arbejde i psykiatrien en stor støtte også for de pårørende.

Psykologers psykoterapeutiske arbejde med patienter, der havde diagnosen skizofreni, blev påbegyndt i 1971 på Sct. Hans Hospital, hvor den gennemgående holdning hos psykiaterne var præget af skepsis. Morten Kistrup illustrerer, hvordan psykiaterne i dag lader det psykoterapeutiske patientbehandlingsarbejde indgå som en helt naturlig del af den samlede behandlingsindsats.

Patienter er i 2012 indlagt i meget kortere tid end for 30 år siden, og de tværfaglige behandlings- og aktiveringstilbud er blevet stærkt indskrænket. Man kunne have ønsket overvejelser i bogen om psykisk syges behandlingsvilkår i Danmark i en økonomisk krisetid. Hvordan skal man som psykolog forholde sig til de mange uforklarlige dødsfald blandt psykiatriske patienter og den gennemsnitligt lavere levealder? Hvad kan der gøres ved misbrugsproblemer og somatiske sygdomme, der præger en del af de psykisk syges hverdag? Man kan håbe, forfatteren en dag giver os en opfølgning på sin bog med belysning af nogle af disse emner.

Det er imponerende, så meget stof forfatteren har formået at inddrage. Bogen anbefales varmt til alle, der har deres arbejde inden for psykiatrien eller er interesserede i området. ■

Birgitte Brun

BOGDATA

Morten Kistrup: ”Psykologien i psykiatrien. At forstå, forholde sig til og behandle mennesker med skizofreni”. Dansk Psykologisk Forlag, 2012. 223 sider. 298 kr.